

Babišova vláda slibuje útlum uhlí, recyklaci odpadů či ozdravení lesů. Nechce však měnit zemědělství ani pohnout s rozvojem obnovitelných zdrojů

Ekologické hodnocení návrhu programového prohlášení

úterý 19. prosince 2017

Vláda Andreje Babiše deklaruje zachování limitů těžby hnědého uhlí, zvýšení poplatků z těžby, zrychlení výměny uhelných kotlů (se zajištěním dalších zdrojů financování) a útlum uhelné energetiky. Původní návrh ANO na faktické zrušení Ministerstva životního prostředí se v programu neobjevuje, bez tohoto ministerstva by ostatně nebylo možné program vlády uskutečnit. Program jasně ukazuje, že vláda nechce udělat potřebné změny v zemědělství a odhaluje, že příliš hledí na zájmy velkých zemědělských podniků. Přehlíží také ochranu přírody a negarantuje návrat práv lidem při posuzování staveb, jak sliboval ministr Richard Brabec.

Zveřejněný návrh programového prohlášení z hlediska ekologických problémů a výzev analyzovali experti a expertky ekologických organizací. **V příloze najdete přehlednou tabulku s hodnocením.**

Analýza ukazuje, že vláda zcela přehlíží oblast ochrany přírody, pouze vágně deklaruje, že *“Česká republika se může chlubit nádhernou přírodou, o kterou se chceme zodpovědně starat tak, abychom ji našim dětem předali v lepším stavu, než jsme ji sami převzali.”* Neřeší však například to, že bude muset zajistit lepší ochranu národních parků dle novely zákona o ochraně přírody.

Programové prohlášení také obecně slibuje rozvoj obnovitelných zdrojů a lepší podmínky pro drobné výrobce elektřiny pro vlastní potřebu (například domácnosti se střešními fotovoltaickými elektrárnami), ale zpochybňuje provozní podporu obnovitelných zdrojů. Jenže efektivní formy provozní podpory (například hodinové zelené bonusy) jsou v rozumné míře nutné pro rozvoj projektů ve vlastnictví obcí či zemědělců (bioplynové stanice, biomasové výtopny či obecní a občanské větrné elektrárny). Dokud nebudou výrobci energie z uhlí spravedlivě platit veškeré náklady (včetně škod na zdraví a životním prostředí), budou obnovitelné zdroje potřebovat podporu.

Programové prohlášení také neříká, zda bude vláda finančně podporovat výstavbu jaderných bloků a přitom slibuje, že jejich výstavbu - která se bez masivních subvencí neobejde - připraví “v potřebných termínech”.

Hnutí DUHA prosazuje zdravé prostředí pro život, pestrou přírodu a chytrou ekonomiku. Dokážeme rozhýbat politiky a úřady, jednáme s firmami a pomáháme domácnostem. Našich výsledků bychom nedosáhli bez podpory tisíců lidí, jako jste vy.

Velkým závazkem je předložení nového odpadového zákona, který bude směřovat odpady místo na skládky k recyklaci. Přesně to prosazují ekologické organizace i odpadová strategie EU, ministr Brabec však doposud překládal návrhy, které směřovaly ke spalování odpadů. Programové prohlášení jej tedy nutí změnit strategii, což ekologické organizace velmi vítají.

Správným směrem míří závazek ozdravit české lesy. Opravdu je potřeba změnit legislativu i hospodaření státního podniku Lesy ČR. Programové prohlášení by však mělo být konkrétnější. Je totiž potřeba prosadit novelu lesního zákona, která bude vyžadovat přírodě blízké hospodaření (omezení holosečí, zlepšení druhové skladby atd.), změnit hospodářský model státních lesů (tak, aby zajišťoval mimoprodukční funkce lesů) a zároveň zavést ve státních lesích mezinárodně uznávanou certifikaci FSC, která zaručuje udržitelné lesní hospodaření a zároveň udržení tisíců pracovních míst v dřevařském a nábytkářském průmyslu.

Návrh vládního programu negarantuje občanům vrácení práv vyjadřovat se ke stavbám a záměrům v jejich okolí. Vzhledem k silným slovům o (samozřejmě potřebném) urychlení a zjednodušení přípravy staveb hrozí, že vláda bude chtít už osekaná práva občanů dál krátit, byť to k urychlení výstavby nikdy nevedlo a nepovede ani nyní.

Kompletní hodnocení je v příloze tiskové zprávy.

Jiří Koželouh, programový ředitel Hnutí DUHA, řekl:

„Vítáme, že vláda jasně deklaruje útlum uhelných dolů a uhelné energetiky - od elektráren až po domácí kotle, stejně jako silný závazek přeměnovat odpady ze skládek k recyklaci. Je také dobře, že chce ozdravit české lesy, musí však předložit konkrétní řešení. Naopak kapitola zemědělství neskrývá, že vláda chce hájit zájmy velkých zemědělců. V tom případě však nevyřeší ani sucho, kterým se mohutně ohání. Podobně o ochraně přírody a obnovitelných zdrojích spíše mluví, než aby překládala jasná řešení.“

Daniel Vondrouš, ředitel Zeleného kruhu, řekl:

“Je dobře, že vláda chce zjednodušit a urychlit přípravu staveb. Totéž ale slibovala i minulá vláda a zpackala to. Pravidla jsou teď ještě složitější, s více výjimkami. Úředníky navíc nikdo nemůže honit a kontrolovat, protože parlament vyloučil z rozhodování místní občany. Nová vláda naznačuje, že výsledný neprůhledný chaos ještě prohloubí dalšími výjimkami pro některé stavby. Pokud by skutečně chtěla rozhodování zjednodušit, musí postupovat přesně opačně - pravidla sjednotit a zjednodušit, rozhodování zkvalitnit a vrátit do něj veřejnou kontrolu.”

Lukáš Hrábek, tiskový mluvčí Greenpeace ČR, řekl:

“Největší obavy a nejistotu vzbuzovalo před zveřejněním programového prohlášení obsazení Tomáše Hünera na post ministra průmyslu. Někdejší zaměstnanec uhlobarona Pavla Tykače totiž dříve podporoval prolomení limitů těžby a rozvoj uhelné energetiky. Nyní to však vypadá, že limity zůstávají a město Horní Jiřetín je v bezpečí. Vláda také obecně zmiňuje odklon od uhlí. Zbývá tak zaměřit se především na postupné zavírání starých uhelných elektráren a rozvoj obnovitelných zdrojů v majetku lidí a obcí.”

Kontakty:

Jiří Koželouh, programový ředitel Hnutí DUHA, 723 559 495, jiri.kozelouh@hnutiduha.cz

Jan Rovenský, vedoucí energetické kampaně Greenpeace ČR, 734 620 844,

jan.rovensky@greenpeace.org

Daniel Vondrouš, ředitel Zeleného kruhu, 724 215 068, daniel.vondrous@zelenykruh.cz

Jan Piňos, média a komunikace Hnutí DUHA, 731 465 279, jan.pinos@hnutiduha.cz

Lukáš Hrábek, tiskový mluvčí Greenpeace ČR, 603 443 140, lukas.hrabek@greenpeace.org